

## **Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylan- masının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun**

(Resmî Gazete ile yayımı : 2.6.1988 Sayı : 19830)

**Kanun No.**  
**3453**

**Kabul Tarihi**  
**27 . 5 . 1988**

**MADDE 1. — 11.10.1985 tarihinde imzalanan Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu (MIGA) Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.**

**MADDE 2. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşuna yapılması gereken ödemeler gelecek yıllar bütçesine konulacak ödeneklerden mahsup edilmek üzere avans olarak yerine getirilebilir. Bu avansın toplamı Türkiye Cumhuriyetinin sermaye iştirak taahhüdü olan 4 620 000 SDR (Özel Çekme Hakkı) karşılığını geemez.**

**MADDE 3. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşuna katılmak için gerekli olan diğer işlemleri yapmak ve Sözleşme Hükümlerinin gerektirdiği tedbirleri almak üzere Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiştir.**

**MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.**

**MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.**

### **Ö N S Ö Z**

#### **İşbu Sözleşmeye Taraf Olan Devletler**

Ekonomik kalkınma için uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi ve genelde yabancı yatırımın ve bilhassa özel yabancı yatırımın bu tür kalkınmaya katkısının teşvik edilmesi ihtiyacını gözönüne alarak,

Kalkınmakta olan ülkelere yabancı yatırım akışının, gayri ticarî risklere ilişkin tereddütlerin giderilmesiyle kolaylaşacağını ve daha da teşvik edileceğini kabul ederek,

Yabancı yatırımların adil ve kalıcı standartlarla muamele görmesi temel alınarak, kalkınmakta olan ülkelerin kalkınma ihtiyaçları, politikaları ve hedefleriyle tutarlı koşullarla verimli amaçlara yönelik sermaye ve teknoloji akımını artırmayı amaçlayarak,

Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşunun ulusal ve bölgesel yatırım garanti programlarını ve özel gayri ticarî risk sigortacılarını tamamlayarak yabancı yatırımın teşvik edilmesinde önemli bir rol oynayabileceğine inanarak; ve

Bu tür bir Kuruluşun, mümkün olduğu ölçüde ödenmemiş sermayesine başvurmaksızın vecibelerini yerine getirebilmesine ve böyle bir hedefe yatırım koşullarında sürekli iyileşmelerle hizmet edilebileceğini anlayarak,

Aşağıdaki biçimde Anlaştılar :

#### **Kısım I - Teşkilat, Statü, Amaçlar ve Tanımlar**

**Madde : 1 Kuruluşun Statüsü ve Teşekkülü**

(a) Bu Sözleşmeyle Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu (Bundan sonra Kuruluş olarak anılmıştır) teşekkül etmiştir.

(b) Kuruluş tam bir tüzelkişiliğe ve özellikle;

3453

27 . 5 . 1988

- (i) Sözleşme yapmaya,
- (ii) taşınır ve taşınmaz mülk almaya ve satmaya ve
- (iii) hukukî usulleri tesis etmeye yetkili olacaktır.

Madde : 2 Hedef ve Amaçlar

Kuruluşun hedefi üye ülkeler arasında ve özellikle kalkınmakta olan üye ülkelere verimli amaçlara yönelik yatırımların akışı temin etmek ve böylece Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'nın (bundan böyle Banka olarak anılacaktır) Uluslararası Finansman Kurumunun ve diğer uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarının çalışmalarını desteklemek olacaktır.

Bu hedefe hizmet etmek için Kuruluş :

(a) Diğer üye ülkelere, bir ülkedeki yatırımları nedeniyle maruz kalabilecekleri gayri ticarî risklere karşı, mükerrer ve ortak sigortalamalar da dahil olmak üzere garanti tesis edecektir;

de 100.000 hisseye bölünecektir. Üyelerin sermayeye ilişkin bütün ödeme yükümlülükleri, 1 Ocak 1981'den 30 Haziran 1985'e kadarki dönemde SDR karşısında ortalama paritesi 1.082 olarak belirlenmiş olan A.B.D. doları cinsinden belirlenecektir.

(b) Yeni bir üyenin kaydolması esnasında varolan müsaade edilmiş hisseler, bu üyenin 6'ncı Maddeye uygun biçimde taahhüt edeceği hisseleri karşılamaya yeterli değilse, sermaye artacaktır.

(c) Konsey, herhangi bir zamanda, özel çoğunlukla Kuruluşun sermayesini artırabilir.

Madde : 6 Hisselerin Taahhüdü

Kuruluşun her aslı üyesi, A Listesinde isminin karşısında belirtilen sayıdaki hisseyi yazılı değeri üzerinden taahhüt edecektir. Diğer her üye Konseyce belirlenebilecek koşullarla Kuruluş sermayesinin belirli sayıdaki hissesini hiçbir şekilde yazılı değerinin altında bir fiyatla olmamak kaydıyla taahhüt edecektir. Hiçbir üye elinden az hisseyi taahhüt edemez. Konsey, Kuruluş sermayesinde üyelerin ek hisseler taahhüt edebilmelerini sağlayacak kuralları koyabilir.

Madde : 7 Taahhüt Edilen Sermayenin Bölüşümü ve Ödenmesi

Her üyenin ilk taahhüdü aşağıdaki gibi ödenecektir :

(i) İlgili üye yönünden, bu Sözleşmenin yürürlüğe girişinden itibaren doksan gün içinde 8'inci Maddenin (a) Bölümünde belirlenen koşullara göre her hisselerin yüzde onu nakit olarak ödenecek ve ek bir yüzde onluk kısım da Kuruluşun kuruluşun yükümlülüklerini yerine getirmek üzere alabileceği bir kararla paraya tahvil edilmek üzere faizsiz, ciro edilemez bonolar veya benzeri senetler olarak verilecektir.

(ii) Geri kalan kısım, Kuruluşun yükümlülüklerini yerine getirmesi gerektiğinde kuruluş tarafından istenecektir.

Madde : 8 Taahhüt Edilen Hisselerin Ödenmesi

(a) Bu ödemeler, kalkınmakta olan üye ülkelerin Madde 7 (i)'ye göre taahhütlerinin nakit ödenmesi gereken kısmının yüzde yirmibeşe kadar olan bölümünü kendi paraları cinsinden yapabilmeleri haricinde, serbestçe kullanılabilir paralarla olacaktır.

(b) Ödenmemiş taahhütlerin herhangi bir dilimine ilişkin ödeme çağruları bütün hisseler için aynı olacaktır.

(c) Eğer Kuruluş tarafından çağrı sonucunda yapılan ödemelerde toplanan miktar bu çağrıyı gerektiren yükümlülükleri karşılamaya yeterli olmazsa, Kuruluş ödenmemiş taahhütlerden bu yükümlülükleri karşılamaya yetecek miktar toplanana kadar birbirini takip eden ödeme çağruları yapabilir.

(d) Hisselerden doğan sorumluluk, ihraç fiyatının ödenmemiş bölümüyle sınırlanacaktır.

(b) Yatırımların kalkınmakta olan üye ülkelere ve bunlar arasında akışını geliştirmek için tamamlayıcı uygun çalışmaları yürütecektir;

(c) Hedefine ulaşmada gerekli olabilecek veya istenebilecek diğer benzer yetkileri kullanacaktır.

Kuruluşun bütün kararlarında bu Madde hükümleri rehberlik edecektir.

### Madde : 3 Tanımlar

Bu Sözleşmenin amaçları yönünden :

(a) «Üye», 61'inci Maddeye uygun olarak yürürlüğe giren bu Antlaşmaya taraf olan bir Devleti ifade eder.

(b) «Evsahibi ülke» veya «evsahibi hükümet» 66 ncı Madde de tanımlandığı gibi, Kuruluş tarafından garanti veya mükerrer sigorta sağlanmış veya sağlanması düşünülen bir yatırımın topraklarında bulunduğu bir üyeyi, hükümetini veya herhangi bir kamu otoritesini ifade eder.

(c) «Kalkınmakta Olan Üye Ülke», 30'uncu Madde'de anılan Guvernörler Konseyince (bundan böyle Konsey olarak anılacaktır) zaman zaman değiştirilebilecek olan A listesinde yer alan üyelerdir.

(d) «Özel Çoğunluk», Kuruluşun sermayesine ait taahhüt edilmiş hisselerin en az yüzde elli beşini temsil eden, toplam oy gücünün üçte ikisinden az olmayan olumlu oyları ifade eder.

(e) «Serbestçe kullanılabilir para»,

(i) zaman zaman Uluslararası Para Fonu'nca bu tanıma girdiği belirlenecek herhangi bir parayı ve,

(ii) 30'uncu Madde'de anılan Yönetim Kurulu'nca (bundan böyle Kurul olarak anılacaktır) Bu Sözleşme amaçları için Uluslararası Para Fonu ile yapılacak danışmalardan ve parası kullanılan ülkenin onayından sonra belirlenecek herhangi bir başka kolayca sağlanabilir ve etkin kullanılabilir parayı ifade eder.

### Kısım II - Üyelik ve Sermaye

#### Madde : 4 Üyelik

(a) Kuruluşa üyelik bütün Banka üyelerine ve İsviçre'ye açık olacaktır.

(b) Aslı üyeler A Listesinde belirtilen ve bu Sözleşmeye 30 Ekim 1987 tarihinde veya öncesinde taraf olan Devletler olacaktır.

**Madde : 5 Sermaye**

(a) Kuruluşun sermayesi bir milyar Özel Çekme Hakkı (SDR 1.000.000.000) olacaktır. Sermaye, üyelerin taahhütlerine uygun olarak beheri SDR 10.000 yazılı değer-

**Madde : 9. Para Değerlerinin Belirlenmesi**

Bu Sözleşmenin amaçları için bir paranın değerini diğerleri cinsinden belirlemek gerektiği zaman bu değer Uluslararası Para Fonu'na danışıldıktan sonra Kuruluş tarafından mümkün olduğunca makul bir düzeyde belirlenecektir.

**Madde : 10 Geri Ödemeler**

(a) Kuruluş, mümkün olur olmaz, taahhüt edilmiş sermayedeki ödeme çağrıları sonucunda ödenen meblağları,

(i) Ödeme çağrısı bir teminat veya mükerrer sigorta sözleşmesinden doğmuş ve daha sonra serbestçe kullanılabilir bir para cinsinden, tümüyle veya kısmen kuruluşun geri aldığı bir ödeme nedeniyle yapı olursa, veya,

(ii) Ödeme çağrısı bir üyenin temerrüte düşmesi ve daha sonra aynı üyenin bunu kısmen veya tamamen telafi etmesi nedeniyle yapılmış olursa, veya

(iii) Konsey, Kuruluşun malî durumunun bu meblağların Kuruluşun gelirinden ödenmesine uygun olduğuna özel çoğunlukla karar verirse üyelerine geri ödeyecektir.

(b) Bu Maddeye göre bir üyeye geri ödeme o üye tarafından bu geri ödeme öncesi yapılan çağrıya uyarak ödenen toplam miktarla orantılı olarak o üyenin yaptığı ödeme kadar ve serbestçe kullanılabilen paralarla yapılacaktır.

(c) Bu Madde ile bir üyeye yapılan geri ödeme miktarının eşdeğeri, Madde 7 (ii)'ye göre, üyenin ödenmemiş sermaye borçlarına dahil olacaktır.

**Kısım III - Faaliyetler**

**Madde : 11 Karşılanan Riskler**

Bu Maddenin (b) ve (c) bölümlerine uygun olarak Kuruluş uygun yatırımları aşağıda yer alan risklerden biri veya birkaçından doğan zararlara karşı garanti edebilir :

(i) Döviz Transferi

Garanti sahibinin bu tür bir transfer müracaatının makul bir süre içinde karşılanamaması da dahil olmak üzere, evsahibi ülkenin parasının serbestçe kullanılabilir para veya garanti sahibinin de kabul edeceği bir döviz cinsinden yurt dışına transferine evsahibi hükümetin getirdiği kısıtlamalar;

(ii) Kamulaştırma ve Benzeri Tedbirler

Hükümetlerin kendi topraklarında genelde uygulanmak üzere ekonomik faaliyetleri düzenleme amacına yönelik olarak aldıkları yansız tedbirler hariç olmak üzere, garanti sahibini yatırımının mülkiyetinden veya denetiminden veya elde edeceği önemli bir çıkardan mahrum edecek şekilde evsahibi hükümet tarafından alınan herhangi bir hukukî veya idarî tedbir;

(iii) Sözleşmenin İhlali

Evsahibi Hükümetin garanti sahibi ile yaptığı sözleşmeyi herhangi bir ihlali veya tanımayışı ki, (a) garanti sahibinin bu ihlali veya tanımayışı saptamak için bir yargı veya tahkim merciine başvurmak imkânı olmaması veya (b) sözkonusu merci garanti sözleşmelerinde Kuruluşun kurulların uygun olarak belirlenecek zaman içinde herhangi bir karara varamaması veya (c) böyle bir kararın uygulanamaması; ve

(iv) Savaş ve İç Kargaşa Hali

66. maddede belirtildiği gibi, bu Sözleşmenin uygulanabileceği evsahibi ülkenin herhangi bir bölgesinde askerî hareket veya iç kargaşa,

(b) Yatırımcı ve evsahibi ülkenin ortak başvurusu üzerine Kurul, özel çoğunluk kararıyla, yukarıda (a) bölümünde anılanlar dışındaki bir takım gayri ticarî riskleri de kapsayacak şekilde fakat hiçbir durumda paranın değer kaybetmesi riskini üstlenmek-sizin bu Maddenin kapsamını genişletebilir.

(c) Aşağıdaki durumlardan doğan zararlar karşılanmayacaktır :

(i) Evsahibi hükümetin, garanti sahibinin kabul etmiş olduğu veya sebep oldu-ğu bir faaliyeti veya ihmali; ve

(ii) Garanti sözleşmesinin akdedilmesinde önce evsahibi Hükümetin yol açtığı herhangi bir fiil, ihmal veya başka bir olay.

#### Madde : 12 Uygun Yatırımlar

(a) Uygun Yatırımlar bu tür bir yatırımda sermaye sahipleri tarafından açılan veya garanti edilen orta veya uzun vadeli krediler de dahil olmak üzere sermaye ya-tırımını ve kurulca belirlenecek doğrudan yatırım biçimlerini kapsayacaktır.

(b) Kurul, özel çoğunlukla, bu uygunluk sınırını, diğer orta veya uzun vadeli yatırım biçimlerini de içerecek şekilde genişletebilir. Ancak, yukarıda (a) Bölümünde anılanlar dışındaki krediler, Kuruluşca karşılanmış veya karşılanacak belirli bir yatırıma ilişkin olmaları durumunda uygun sayılabilirler.

(c) Garantiler, garantinin tescili için yapılan başvurunun kuruluşca yerine geti-rilmesini müteakiben uygulanmaya başlanan yatırımlarla sınırlandırılacaktır.

Bu tür yatırımlar,

(i) Mevcut bir yatırımı modernize etmek, genişletmek veya geliştirmek için ya-pılan her türlü döviz transferini,

(ii) evsahibi ülkede kullanılmadığı takdirde ülke dışına transfer edilecek mevcut yatırım kazançlarının kullanımını kapsayabilir.

(d) Kuruluş bir yatırımı garanti ederken aşağıda sayılan kusurlar bakımından tatmin olmalıdır :

(i) yatırımın ekonomik sağlamlığı ve evsahibi ülkenin kalkınmasına katkısı;

(ii) yatırımın evsahibi ülke kanunları ve mevzuatına uygunluğu;

(iii) yatırımın evsahibi ülkenin açıklanmış öncelikleri ve kalkınma hedefleriyle tutarlılığı;

(iv) evsahibi ülkede bu tür bir yatırıma karşı adil ve eşit muamele ve kanunî gö-zetimin sağlanması da dahil olmak üzere yatırım ortamının güvenilirliği.

**Madde : 13 Uygun Yatırımcılar**

(a) Herhangi bir özel veya tüzel kişilik şu koşullarla Kuruluşun garantisine hak kazanır :

(i) bu özel kişi evsahibi ülke haricinde bir üyenin vatandaşı olması;

(ii) bu tüzel kişilik ve onun ana iş merkezinin bir üye ülkede kurulu olması veya sermayesinin çoğunluğuna bir üye veya üyeler veya bunların tebaalarının sahip olması. Ancak bu sayılanların hiçbirinde üye ülke aynı zamanda evsahibi ülke durumunda bulunmamalıdır; ve,

(iii) bu tüzel kişiliğin, özel sektöre ait olsun veya olmasın ticarî amaçla çalışması;

(b) Yatırımcının birden çok ülkenin vatandaşlığına sahip olması halinde; yukarıda (a) bölümünün amaçları için bir üyenin milliyeti üye olmayan ülkenin milliyetine göre ve evsahibi ülkenin milliyeti herhangi bir başka üyenin milliyetine göre öncelik kazanacaktır.

(c) Kurul, yatırımcı ve evsahibi ülkenin ortak başvurusu üzerine, özel çoğunluk kararıyla, uygunluk tanımını, evsahibi ülkenin tebaası olan bir özel kişiye veya evsahibi ülkede şirket kurmuş veya sermayesinin çoğunluğuna tebaasının sahip olduğu bir tüzel kişiliğe genişletebilir ancak, yatırım yapılan kıymetler evsahibi ülke dışından getirilmiş olmalıdır.

**Madde : 14 Uygun Evsahibi Ülkeler**

Bu kısımdaki yatırımlar ancak gelişmekte olan bir üye ülkenin topraklarında yapılmaları halinde garanti edilecektir.

**Madde : 15 Evsahibi Ülkenin Onaylaması**

Kuruluş, evsahibi ülke garanti verilmesini onaylamadan, üstlenmeye karar verdiği riskler için garanti sözleşmesini sonuçlandırmayacaktır.

**Madde : 16 Koşullar**

Her garanti sözleşmesinin kayıt ve koşulları, Kurulun belirleyeceği kurallara ve yönetmeliklere göre tayin edilecek ancak, Kuruluş garanti edilen yatırımın tüm zararını karşılamayacaktır. Garanti sözleşmeleri kurulun talimatı doğrultusunda Başkan tarafından onaylanacaktır.

**Madde : 17 Alacakların Ödenmesi**

Kurulun talimatı ile Başkan, garanti sözleşmesi ve kurulun kabul edebileceği belli politikalar uyarınca garanti sahibinin alacaklarının ödenmesine karar verecektir. Garanti sözleşmeleri, Kuruluşça bir ödeme yapılmadan önce, garanti sahiplerinin, durumun gerektirdiği idarî çarelere başvurmalarını, bu çarelerin evsahibi ülke kanunlarına belirlenmiş olması durumunda, şart koşar. Bu tür sözleşmeler alacakların doğmasına yol açan olaylar meydana gelmesi ile ödemeler arasında belirli makul bir sürenin bulunmasını şart koşabilir.

**Madde : 18 Rücu**

(a) Kuruluşun garanti sahibine, tazminat ödemesi veya ödemeyi kabul etmesinden sonra garanti edilenin evsahibi ülke ve diğer yükümlüler karşısında bu yatırı-

rım nedeniyle sahip olabileceği haklar ve alacaklar Kuruluşa rücu edilecektir. Garanti Sözleşmesi bu tür bir rücutün koşul ve kurallarını tespit edecektir.

(b) Kuruluşun (a) bölümünde belirlenen hakları tüm üyeler tarafından tanınacaktır.

(c) Kuruluşun, (a) bölümüne uygun olarak rücu edilen sıfatıyla evsahibi ülkenin parası cinsinden elde ettiği miktarın kullanımı ve dövize çevrilmesinde Kuruluşa da, Evsahibi ülke tarafından, garanti sahibi lehine takınılan tavır gösterilecektir. Her durumda, bu meblağlar Kuruluş tarafından, idarî harcamaları ve diğer masrafları için kullanılabilir. Kuruluş, bu tür paraların serbestçe kullanılamamaları halinde, evsahibi ülkelerle farklı kullanım yolları bulmak üzere anlaşmalar yapmaya çaba gösterecektir.

#### Madde : 19 Ulusal ve Bölgesel Kuruluşlarla İlişki

Kuruluş, sermayesinin çoğunluğuna üyelerinin sahip olduğu ve Kuruluşla benzer faaliyetleri yürüten ulusal ve bölgesel Kuruluşların faaliyetlerine, bakış açısı bütün hizmetlerin verimliliğini ve yabancı yatırımlara katkılarını azamî kılmak olmak üzere, katkıda bulunma yollarını arayacak ve bunlarla işbirliği yapacaktır. Bu amaçla Kuruluş, bu tür Kuruluşlarla işbirliği yapabilmek için, bilhassa mükerrer ve müşterek sigorta biçimlerini de içerecek anlaşmalar yapabilir.

#### Madde : 20 Ulusal ve Bölgesel Kuruluşların Mükerrer Sigortalanması

(a) Kuruluş, bir üye veya ülkedeki kuruluş veya sermayesinin çoğunluğuna üyelerin sahip olduğu bölgesel bir yatırım garanti kuruluşu tarafından, bir veya daha fazla gayri ticarî risklerden doğan zararlara karşı sigorta edilen belirli bir yatırımı mükerrer sigorta edebilir. Kurul, zaman zaman özel çoğunlukla, Kuruluşun mükerrer sigorta sözleşmeleri ile karşılayabileceği ihtiyatî sorumluluğun en fazla miktarını tayin edecektir. Kuruluşa mükerrer sigorta başvurusunun yapılmasından önce oniki aydan fazla bir sürede tamamlanmış yatırımlar için, başlangıçta bu miktar bu kısımda belirlenen toplam ihtiyatî sorumluluğun en fazla yönde onu olarak belirlenecektir. 11 ile 14. Maddeler arasında belirtilen Uygunluk koşulları mükerrer sigorta işlemlerine tatbik edilecek ancak, mükerrer sigortalanan yatırımların mükerrer sigortalama başvurusunu takiben uygulanma gerekmeyecektir.

(b) Mükerrer sigortalanan bir üyenin ve Kuruluşun karşılıklı hakları ve yükümlülükleri, Kurulun yayımlayacağı kural ve düzenlemelere tabi olan mükerrer sigortalama sözleşmelerinde belirtilecektir. Kurul, Kuruluşa mükerrer sigortalama başvurusunun alınmasından önce yapılmış bir yatırımı sigortalayan her mükerrer sigorta sözleşmesini riskleri en aza indirme düşüncesiyle, Kuruluşun maruz kaldığı risk ile eşdeğer primleri aldığını ve mükerrer sigortalanan varlığın gelişmekte olan ülkelerde yeni yatırımlar yapılmasını geliştirmeye tam anlamıyla yönelik olduğuna emin olmak kaydıyla onaylayacaktır.

(c) Kuruluş, mümkün olduğu ölçüde, kendisinin veya mükerrer sigortalanan Kuruluşun, asıl garantör olması durumunda sahip olacağına eş değerde rücu ve hâkimlik haklarına sahip olmasını temin edecektir. Mükerrer sigortalama koşulları, Ku-

ruluş tarafından bir ödeme yapılmadan önce, 17 Maddeye uygun idari çarelere başvurulmuş olmasını gerektirecektir. Rücu işlemi, ancak ev sahibi ülkenin mükerrer sigortanın kuruluş tarafından yapılmasını onaylamasından sonra yürürlüğe girecektir. Kuruluş, mükerrer sigortalama sözleşmelerine mükerrer sigortalanan yatırımla ilgili alacaklar veya hakların, mükerrer sigortalanan tarafından tam bir dikkatle takibini gerektiren koşulları dahil edecektir.

#### Madde 21 Özel Sigortacılar ve Mükerrer Sigortacılar ile İşbirliği

(a) Kuruluş kalkınmakta olan üye ülkelerde gayri ticarî risklerin karşılanmasını sağlama yönündeki faaliyetlerini artırmak ve bu tür sigortacıları bu ülkelerdeki gayri ticarî riskleri kendi uyguladığı koşullarla sigortalamaya teşvik etmek için, özel sektör sigortacılarıyla bazı düzenlemelere girebilir. Bu tür düzenlemeler 20 nci maddede belirtilen koşullar ve usullere göre Kuruluşça mükerrer sigortalama yapılmasına ilişkin bir hükümde içerebilir.

(b) Kuruluş, kendisi tarafından kısmen veya tamamen tesis edilen garanti veya garantileri herhangi bir muteber mükerrer sigorta kuruluşu ile birlikte mükerrer sigortalayabilir.

(c) Kuruluş, bilhassa özel sigortacılar ve mükerrer sigortacılarından makul koşullarla karşılaştırmalı üstünlüğe sahip hizmet sağlanamayan yatırımları garanti etmeye çaba gösterecektir.

#### Madde : 22 Garanti Limitleri

(a) Konsey, özel çoğunlukla aksi yönde bir karar almadığı sürece, bu Kısım uyarınca Kuruluşun karşılayabileceği ihtiyatî sorumluluğun toplam miktarı, Kuruluşun taahhüt edilen eksiltilmemiş sermayesi ve ihtiyatları ile sağladığı mükerrer sigortanın Kurulca belirlenecek bir diliminin yüzde yüzellisini aşmayacaktır. Kurul, Kuruluşun risk durumunu; alacaklara ilişkin tecrübeleri, risk dağılımı derecesi, mükerrer sigortalama miktarı ve diğer ilgili unsurlar yönünden ve Konseye ihtiyatî sorumlulukların maksimum toplam miktarında değişmeler yapmasını tavsiye edip etmeyeceğini belirlemek üzere zaman zaman gözden geçirecektir. Konsey tarafından tayin edilecek bu maksimum miktar, hiçbir şekilde Kuruluşun taahhüt edilen eksiltilmemiş sermayesinin, ihtiyatlarının ve uygun görülecek belirli bir mükerrer sigortalama diliminin 5 katını aşamayacaktır.

(b) Kurul, yukarıda (a) Bölümünde anılan genel garanti limiti haklarına dokunmaksızın :

(i) bu bölüm başlığı altında her bir üyenin yatırımcılarına tesis edilen tüm garantiler için bu kısım uyarınca Kuruluşun yüklenebileceği ihtiyatî sorumluluğun maksimum toplam miktarını tayin edebilir. Bu miktarları belirlemede Kurul, ilgili üyenin kuruluş sermayesindeki payını ve kalkınmakta olan ülkelerdeki yatırımlarda daha liberal kısıtlamalar uygulama ihtiyacını dikkate alacaktır; ve

(ii) her farklı proje, ev sahibi ülke ve yatırım risk ve çeşitlerine ilişkin bu tür risklerin dağıtım yönünden, Kuruluşça yüklenilebilecek maksimum toplam ihtiyatî sorumluluk miktarını belirleyebilir.



**Madde : 23 Yatırım Teşviği**

(a) Kuruluş, kalkınmakta olan üye ülkelere yabancı sermaye akışı ortamını geliştirme amacıyla araştırmalar yapacak, yatırımları teşvik edecek faaliyetlerde bulunacak ve kalkınmakta olan üye ülkelerdeki yatırım fırsatları hakkında yayın yapacaktır. Kuruluş, bir üye ülkenin talebi üzerine, o üye ülkenin topraklarında yatırım koşullarını geliştirmek için teknik yardım ve danışmanlık sağlayacaktır. Bu faaliyetleri yaparken Kuruluş :

(i) Üye ülkeler arasında yapılan yatırım anlaşmalarından yararlanacaktır.

(ii) Kuruluş hem kalkınmış hem de kalkınmakta olan üye ülkelerde, yatırımların kalkınmakta olan üye ülkelere akışı önündeki engelleri ortadan kaldırmaya çalışacaktır.

(iii) Yabancı yatırımın teşviki ile ilgili diğer kuruluşlar ve özellikle Uluslararası Finansman Kurumu (IFC) ile işbirliği yapacaktır.

(b) Kuruluş aynı zamanda;

(i) yatırımcılar ve ev sahibi ülkeler arasındaki anlaşmazlıkların dostça çözümünü teşvik edecek,

(ii) kalkınmakta olan üye ülkelerle ve özellikle muhtemel ev sahibi ülkelerle, Kuruluşun garanti ettiği yatırım için, ilgili üyenin yatırıma ilişkin bir anlaşma ile en çok tercih edilen yatırım garanti kuruluşu veya Devlet olarak kabul ettikleri ile eşdeğer bir muameleyi kuruluşa da yapacağını temin eden ülkelerle, Kuruluşun özel çoğunluğunca tasdik edilmek kaydıyla anlaşmalar yapmaya çaba gösterecek,

(iii) Üyeleri arasında yatırımların teşviki ve korunması yönünde anlaşmalar yapılmasını teşvik edecek ve kolaylaştıracaktır.

(c) Kuruluş teşvik edici çabalarını sürdürürken, yatırımların kalkınmakta olan üye ülkeler arasında akışının artırılmasının önemine özel bir dikkat sarfedecektir.

**Madde : 24. Kefilli Yatırımların Garantileri**

Bu Kısımda ele alınan ve Kuruluş tarafından yapılan garanti işlemlerine ek olarak Kuruluş bu Sözleşmenin Ek 1'inde belirtilen kefalet düzenlemeleri uyarınca yatırımları garanti edebilir.

**Kısım IV - Mali Hükümler**

**Madde : 25 Malî Yönetim**

Kuruluş malî yükümlülüklerini tüm koşullarda yerine getirebilmek için faaliyetlerini sağlam iş ve tedbirli malî işletme esaslarına göre yürütecektir.

**Madde : 26 Primler ve Ücretler**

Kuruluş her türlü risk çeşidine uygulanabilecek primlerin, ücretlerin ve eğer varsa diğer masrafların fiyatlarını tespit edecek ve bunları periyodik olarak gözden geçirecektir.

**Madde : 27 Net Gelirin Tahsisi**

(a) Kuruluş, 10 uncu Maddenin (a) (iii) Bölümünün hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ihtiyatlar taahhüt edilmiş sermayenin beş katına ulaşıncaya kadar net geliri ihtiyatlara tahsis edecektir.

(b) Kuruluşun ihtiyatları (a) Bölümünde tanımlanan düzeye ulaştıktan sonra Konsey, Kuruluşun net gelirinin ihtiyatlara tahsisi, Kuruluş üyelerine dağıtılması veya daha başka bir şekilde kullanılması hususunda karar alır. Kuruluşun üyelerine yapılan net gelir dağıtımı, özel çoğunlukla hareket eden Konseyin alacağı bir karara göre ve her üyenin Kuruluşun sermayesindeki hissesi oranında yapılacaktır.

**Madde : 28 Bütçe**

Başkan, Kurulca onaylanmak üzere, Kuruluşun gelirlerini ve harcamalarını içeren yıllık bir bütçe hazırlar.

**Madde : 29 Hesaplar**

Kuruluş bağımsız denetçiler tarafından denetlenen Kuruluş hesaplarını ve Ek I'de belirtilen Kefalet Vakfı Fonu hesaplarını içeren yıllık bir rapor yayınlar. Kuruluş faaliyetleri ile ilgili malî durumu ve kâr - zarar hesabının özetini belirli aralıklarla bir hesap özeti biçiminde üyelerine gönderir.

**Kısım V - Organizasyon ve Yönetim**

**Madde : 30 Kuruluşun Yapısı**

Kuruluş bir Governörler Konseyi, bir Yönetim Kurulu, bir Başkan ve kuruluşun tayin edeceği işleri yapacak personelden oluşacaktır.

**Madde : 31 Konsey**

(a) Kuruluşun tüm yetkileri, bu Sözleşmenin koşulları uyarınca özellikle Kuruluşun diğer bir organına devredilen bazı yetkiler hariç olmak üzere Konsey'de toplanacaktır. Konsey, yetkilerinin bir kısmının yürütülmesini Kurula bırakabilir. Ancak;

- (i) yeni üyeler kabul etmek ve kabul koşullarını tayin etmek,
- (ii) Bir üyeyi geçici olarak ihraç etmek,
- (iii) Sermayede herhangi bir artışa veya azaltmaya karar vermek,
- (iv) 22 nci Maddenin (a) Bölümüne uygun olarak ihtiyatî sorumlulukların toplam miktarının limitini arttırmak,
- (v) 3 üncü Maddenin (c) Bölümüne uygun olarak bir üyeyi kalkınmakta olan üye ülke olarak belirlemek,
- (vi) 39 uncu Maddenin (a) Bölümüne uygun olarak yeni bir üyeyi oylamaya ilişkin nedenlerle 1 veya 2 no.lu kategoride sınıflandırılmak veya mevcut bir üyeyi aynı amaçlarla yeniden sınıflandırmak.

(vii) Direktörlerin ve vekillerinin tazminatını tayin etmek,

(viii) Faaliyetleri durdurmak ve kuruluşu tasfiye etmek,

(ix) Tasfiye üzerine üyelere aktifleri dağıtmak,

(x) Bu Antlaşmayı, eklerini ve listelerini değiştirmek yetkileri devredilemez.

(b) Konsey her üyenin kendi belirleyeceği biçimde atanan bir Governör ve bir vekilinden oluşacaktır. Vekil, ancak asilinin mevcut olmadığı zaman oy verebilir. Konsey Governörlerden birini Konsey Başkanı olarak seçecektir.

(c) Konsey yıllık toplantı ve kurulca istenebilecek veya Konseyce belirlenebilecek bu tür başka toplantılar tertipleyecektir. Kurul beş üye veya toplam oyların yüzde yirmi beşine sahip üyelerin talep etmesi halinde Konseyi toplantıya çağıracaktır.

Madde : 32 Kurul

(a) Kurul, Kuruluşun genel faaliyetlerinden sorumlu olacak ve bu sorumluluğun yerine getirilmesinde bu Sözleşmenin istenen veya izin verilen her türlü görevi yapacaktır.

(b) Kurul en az oniki direktörden oluşacaktır. Direktörlerin sayısı, üyelikteki değişiklikleri gözönüne alacak şekilde, Konseyi tarafından ayarlanabilir. Her Direktör, yokluğu esnasında tam yetkiyle kendi adına hareket edecek bir vekil tayin edebilir. Bankanın Başkanı bu sıfatının verdiği yetki ile kurulun Başkanı olacak fakat, oyların eşit dağılımı durumunda kullanabileceği karar oyunundan başka oy hakkı olmayacaktır.

(c) Konsey, Direktörlerin görev sürelerini belirleyecektir, İlk Kurul, açılış toplantısında Konsey tarafından oluşturulacaktır.

(d) Kurul, kendi iradesi veya üç Direktörün talebi üzerine Kurul başkanı tarafından toplantıya çağırılır.

(e) Konsey, Kuruluşun sürekli biçimde görev yapacak bir kurulu olmasına karar verinceye kadar Direktörler ve Vekilleri, yalnızca Kurul toplantılarına iştirak masrafları ve Kurul adına yürütüldükleri görevleri için tazminat alacaklardır. Sürekli bir Kurulun tesisinden sonra, Direktörler ve Vekilleri Konseyce belirlenebilecek bir ücret alacaklardır.

Madde : 33 Başkan ve Personel

(a) Başkan, Kurulun genel kontrolü altında Kuruluşun gündelik işlerini yürütecektir. Personel düzenlemeleri, tayin ve azillerinden sorumlu olacaktır.

(b) Başkan, Kurul Başkanının aday göstermesi ile kurul tarafından atanacaktır. Konsey, Başkanın hizmet sözleşmesinin koşullarını ve maaşını tayin edecektir.

(c) Görevlerinin ifasında Başkan ve personel Kuruluş dışında hiçbir mercie karşı sorumlu olmayacaklardır. Kuruluşun her üyesi bu görevin uluslararası niteliğine saygı gösterecek ve görevlerinin ifasında Başkan ve personeli etkileyecek her türlü eylemden kaçınacaklardır.

(d) Verimliliğin ve teknik yeterliliğin yüksek düzeyde sağlanmasının önemi gözönünde tutulmak kaydıyla, Başkan, personelin mümkün olduğu kadar geniş bir coğrafya alandan istihdam edilmesine gereken önemi verecektir.

(e) Başkan ve personel Kuruluşun faaliyetleri sırasında elde edilen bilginin gizliliğine her zaman azamî itinaı göstereceklerdir.

Madde : 34 Siyasî Faaliyet Yasağı

Kuruluş, Kuruluş Başkan ve personeli hiçbir üyenin siyasî meselelerine müdahale etmeyeceklerdir. Kuruluş, bir yatırıma ilişkin tüm koşulları dikkate alma hakkı saklı kalmak kaydıyla kararlarında ilgili üye veya üyelerin siyasal niteliğinden etkilenmeyecektir. 2 nci Maddede belirtilen hedeflere ulaşmak için, alacakları kararlara ilişkin tüm görüşler tarafsız biçimde değerlendirilecektir.

**Madde : 35 Uluslararası Örgütlerle İlişkiler**

Kuruluş, Birleşmiş Milletler ve kendi alanlarında özelleşmiş sorumlulukları olan örgütler ve diğer Hükümetler arası örgütlerle, özellikle Banka ve Uluslararası Finansman Kurumuyla bu Sözleşmenin sınırları çerçevesinde işbirliği yapacaklar

**Madde : 36 Merkez Büronun Yeri**

(a) Kuruluşun merkez bürosu, Konsey özel çoğunlukla başka bir yer saptamadıkça, Washington D. C.'de olacaktır.

(b) Kuruluş, çalışmaları için gerekiyorsa başka bürolar da kurabilir.

**Madde : 37 Aktüflerin Emanet Edilmesi**

Her üye kendi Merkez Bankasını, Kuruluşun o üyenin parası cinsinden mevduat ve diğer kıymetlerini emanete almakla görevlendirecektir. Eğer Merkez Bankası yoksa Kuruluş tarafından kabul edilebilecek başka bir Kurumu bu iş için görevlendirecektir.

**Madde : 38 Haberleşme Kanalı**

(a) Her üye bu Sözleşme çerçevesinde ortaya çıkacak sorunlar konusunda Kuruluşun kendisiyle haberleşebileceği uygun bir Kurumu bu işle görevlendirecektir. Kuruluş, bu kurumun beyanlarına o üyenin beyanları olarak itimat edebilir. Kuruluş bir üyenin talebi üzerine 19 uncu ve 21 inci Maddelerde değinilen ve o üyenin varlıklarına ve sigortacılarına ilişkin konuları o üyeyle görüşecektir.

(b) Kuruluş, faaliyetlerinden önce herhangi bir üyenin onayına ihtiyaç duyarsa, üye ülke Kuruluşun belirleyebileceği makul bir sürede itiraz etmedikçe bu onay kendiliğinden verilmiş sayılacaktır.

**Kısım VI - Oylama, İştirak Taahhütlerinin Düzenlenmesi ve Temsil**

**Madde : 39 Oyların ve Taahhütlerin Düzenlenmesi**

(a) Her üyenin malî katılımının önemi ve bu A listesinde kayıtlı iki kategorideki Devletlerin Kuruluştaki eşit çıkarlarını yansıtacak oy düzenlemeleri açısından, her üye 177 üyelik oyuna ek olarak aldığı her hisse için bir iştirak oyuna sahip olacaktır.

(b) Eğer bu Sözleşmenin yürürlüğe girişinden itibaren üç yıl içinde A listesinde kayıtlı iki Kategoriden herhangi birine dahil olan Devletler, toplam oygücünün yüzde kırkıdan azına sahip olurlarsa, bu Kategorideki üyeler toplam oygücüne aynı oranda oygücünü sağlayınca kadar yeterli sayıda ek oya hak kazanacaklardır. Bu tip ek oylar anılan Kategorideki üyeler arasında tüm iştirak oylarına oranla her üyenin sahip olduğu iştirak oyları nispetinde dağıtılacaktır. Bu tür ek oylar bu oranın sağlanabilmesini garantilemek için kendiliğinden ayarlamaya tabi olacak ve yukarıda anılan üç yıllık dönem sonunda iptal edilecektir.

(c) Bu Sözleşmenin yürürlüğe girişini takip eden üçüncü yıl içinde Konseyi hisselerin tahsisini gözden geçirecek ve kararlarına aşağıdaki ilkeler rehberlik edecektir :

(i) Üyelerin oyları, Kuruluşun sermayesine gerçek taahhütlerini ve bu Madde nin (a) kısmında belirtilen üyelik oylarını yansıtacaktır;

(ii) Sözleşmeyi imzalayacak ülkelere tahsis edilen hisseler, bu tür üyelere yukarıda anılan Kategoriler arasında oy paritesi sağlanmasını mümkün kılacak şekilde yeniden tahsis edilecektir ve

(iii) Konsey, üyelerin kendilerine tahsis edilen hisseleri taahhüt edebilmelerini kolaylaştıracak tedbirleri alacaktır.

(d) Bu Maddenin (b) Bölümünde öngörülen üç yıllık dönem içinde, bu Sözleşme ile daha fazla çoğunlukla alınması gereken kararlar dışında, Konsey ve Kurulun her kararı özel çoğunlukla alınacaktır.

(e) 5 inci Maddenin (c) Bölümüne uygun olarak Kuruluş sermayesinin artırılması durumunda, isteyen her üye Kuruluşun toplam sermayesine oranla o ana kadar taahhüt ederek sahip olduğu oranla hissenin eşdeğeri olan yeni hisse taahhüt etmeye yetkili olacaktır. Fakat hiçbir üye sermaye artışının hiçbir kısmına katılmaya zorunlu olmayacaktır.

(f) Konsey bu Maddenin (e) Bölümündeki ek taahhütlerin yapılmasına ilişkin tüzükleri çıkartacaktır. Bu tüzükler üyelerin bu tür taahhütlerini yapabilmelerine yetecek uygun zaman sınırlamaları getirecektir.

#### Madde : 40 Konsey'de Oylama

(a) Her Governör temsil ettiği üyelerin oylarını kullanmaya yetkili olacaktır. Bu Sözleşmede aksine hüküm bulunmadıkça Konseyin kararları kullanılan oyların çoğunluğuyla alınacaktır.

(b) Konseyin herhangi bir toplantısında çoğunluk, gücünün en az üçte ikisini temsil eden governörlerin çoğunluğuyla temsil edilecektir.

(c) Kurul, Kuruluşun lehine olacağını düşünüyorsa, Konseyi toplantıya çağırmadan bir sorun için karar almasını isteyebilir ve buna ilişkin usulü Kurul bir tüzükle tespit eder.

#### Madde : 41 Direktörlerin Seçimi

(a) Direktörler B listesine uygun olarak seçilecektir.

(b) Direktörler, yenileri seçilene kadar göreve devam edeceklerdir. Eğer bir Direktörlük makamı görev süresinin bitiminden önce 90 günden fazla boş kalırsa, önceki Direktörü seçen Governörler tarafından kalan süreyi tamamlamak üzere başka bir Direktör seçilecektir. Seçim için kullanılan oylarda çoğunluk istenecektir. Vekalet etme durumunda önceki Direktörün Vekili, bir Vekil atamak dışında o makamın yetkilerini kullanacaktır.

#### Madde : 42 Kurulda Oylama

(a) Her Direktör, kendi seçiminde üyelerin sayılan oyu kadar oyu kullanmaya yetkili olacaktır. Direktörün kullanmaya yetkili bulunduğu oy miktarı, bir bütün olarak kullanılacaktır. Bu Sözleşmede aksi belirtilmedikçe, Kurulun kararları kullanılan oyların çoğunluğuyla alınacaktır.

(b) Kurul toplantısı için yeterli sayı, toplam oy gücünün en az yarısına sahip Direktörlerin çoğunluğuyla sağlanmış olacaktır.

(c) Kurul Başkanı, Kuruluşun lehine olacağını düşünüyorsa, Kurulu toplantıya çağırılmadan belirlilik bir sorun için karar almasını isteyebilir ve buna ilişkin usulü Kurul bir tüzükle tespit eder.

### Kısım VII - İmtiyazlar ve Muafiyetler

#### Madde : 43 Kısımın Amaçları

Kuruluşun görevlerinin ifasını mümkün kılmak için, bu Kısımda belirtilen imtiyaz ve muafiyetler her üye ülkenin topraklarında Kuruluşa sağlanacaktır.

#### Madde : 44 Davası Usulü

57 ve 58 inci Maddeler kapsamı dışındaki eylemler, Kuruluşun bir bürosu bulunan veya tebliğat veya dava ilanı olmakla görevlendirdiği bir vekili bulunan üye ülkelerin topraklarında, yalnızca yetkili bir mahkemede Kuruluş aleyhine dava konusu olabilir. Kuruluş aleyhine bu tür hiçbir eylem;

(i) üyeler veya üyeleri temsil edenler yada üyelerden hak sağlayanlar tarafından veya,

(ii) personel sorunları yönünden,

dava konusu edilemez. Kuruluşun menkul ve gayrimenkulleri nerede ve kimin mülkiyetinde olursa olsun, Kuruluş aleyhine nihai hükmün verilmesinden önce, her türlü müsadere, haciz veya icradan muaf olacaklardır.

#### Madde : 45 Mal Varlığı

(a) Kuruluşun menkul ve gayrimenkulleri nerede ve kimin mülkiyetinde olursa olsun, yürütme veya yasamanın her türlü arama, resmî emir, istimlak, kamulaştırma, veya başka bir müsadere biçimine karşı dokunulmaz olacaklardır.

(b) Bu Sözleşmede belirtilen faaliyetlerini sürdürebilmesi için gerekli olduğu ölçüde, Kuruluşun bütün menkul ve gayrimenkulleri kısıtlama düzenleme, denetim veya herçesit moratoryumdan muaf olacak ancak, bu muafiyet bir garanti sahibinin, sigortalı bir varlığın veya sigortalı varlığı mükerrer sigortalanan bir yatırımcının halefi veya borçlarını ödemiş bir alacaklısı olarak kuruluş tarafından edinilen menkul ve gayrimenkullere ilgili üyenin topraklarında uygulanabilecek ve yürürlükte bulunan Kambyo kısıtlamaları, yönetmelikleri ve denetimler, Kuruluşun alacaklı olduğu yatırımcı, varlık ve mülk sahiplerine karşı bu tür bir muameleye hak kazandığı ölçüyle sınırlı olacaktır.

(c) Bu kısmın amaçları yönünden «mal varlığı» terimi bu Sözleşmenin Ek : 1'inde anılan Kefalet Vakfı Fonu mal varlığını ve amaçlarını gerçekleştirmek için Kuruluşa yönetilen diğer varlıkları içerecektir.

#### Madde : 46 Arşiv ve Haberleşme

(a) Kuruluşun arşivleri, nerede olursa olsunlar, dokunulmaz olacaktır.

(b) Kuruluşun resmî haberleşmesi, Bankanın resmî haberleşmesinde her üye tarafından uyulan usullere uygun olarak yürütülecektir.

Madde : 47 Vergiler

(a) Bu Sözleşmenin kapsamında yer alan Kuruluş mal varlığı, mülk ve geliri ve faaliyetleri ve muameleleri bütün vergi ve gümrük harçlarından muaf olacaktır. Kuruluş herhangi bir vergi veya harcın toplanması veya ödenmesi yükümlülüğünden de muaf olacaktır.

(b) Ülkelerin kendi vatandaşlarının haricinde, Kuruluş tarafından Guvernörlerle ve Vekillerine ödenen harcamaları tahsisleri üzerinden veya Kurul Başkanına, Direktörlere, Vekillerine, Başkan veya Kuruluşun memurlarına ödenen maaşlar, harcama tahsisleri ya da diğer ücretler üzerinden veya bunlarla ilgili olarak hiçbir vergi tahakkuk ettirilmeyecektir.

(c) Kuruluşça garantilenmiş veya mükerrer sigortalanmış herhangi bir yatırım (bundan sağlanan tüm kazançlar dahil olmak üzere) veya sahibi kim olursa olsun Kuruluşça mükerrer sigortalanan tüm sigorta poliçelerinden (bundan sağlanan tüm prim ve diğer gelirler dahil olmak üzere)

(i) yalnızca Kuruluş tarafından garanti veya mükerrer sigorta edilmeleri nedeniyle bu tür yatırım ve sigorta poliçelerine benzerlerinden ayrı muamele eden;

(ii) Bu tür bir vergilemenin yegane hukukî gerekçesinin Kuruluşça edinilmiş her çeşit büro ve işyerinin mekânı olması halinde, hiçbir vergi tahakkuk ettirilmeyecektir.

Madde : 48 Kuruluşun Görevlileri

Kuruluşun tüm Guvernörleri, Direktörleri, Vekilleri, Başkan ve Personeli :

(i) Resmî yetki dahilinde gerçekleştirdikleri fiilleri nedeniyle adli takibattan muaf olacaklar,

(ii) Yurttaş olmamaları nedeniyle göçmen kısıtlamalarına yabancıların taahhüt yükümlülüklerine ve ulusal vazife mecburiyetlerine ilişkin muafiyetlerden ve döviz kısıtlamaları ile ilgili kolaylıklardan üyelerce diğer üyelerin kıyaslanabilir düzeydeki temsilci, görevli ve memurlarına sağlandığı şekilde yararlanacaklar; ve

(iii) Seyahat kolaylıkları yönünden ilgili üyelerce diğer ülkelerin kıyaslanabilir düzeydeki temsilcileri, görevlileri ve memurlarına yapılan muamelenin aynısına muhatap olacaklardır.

Madde : 49 Bu Kısımın Uygulanması

Her üye kendi topraklarında, bu kısımda getirilen prensipleri kendi yasaları yönünden geçerli kılmak amacıyla gereken tedbirleri alacak ve Kuruluşu alınan tedbirlerden ayrıntılarıyla haberdar edecektir.

Madde : 50 Feragat

Bu kısımda sağlanan muafiyet, istisna ve imtiyazlar Kuruluşun çıkarları için bağışlanmış olup, iptal edilmeleri Kuruluşun çıkarlarını etkilemeyeceği durumlarda, Kuruluşça belirlenen türden koşullarla iptal edilebilirler. Kuruluş, herhangi bir personelinin dokunulmazlığını, adaletin tecellisini engelleyeceğini ve Kuruluşun çıkar-

larına bir zarar gelmeyeceğini düşündüğü durumlarda kaldıracaktır.

### **KISIM VIII - Çekilme, Üyeliğin Askıya Alınması ve Faaliyetlerin Durdurulması**

#### **Madde : 51 Çekilme**

Herhangi bir üye bu Sözleşmenin kendisi yönünden yürürlüğe girişini takiben üçüncü yılın dolmasından sonra, Kuruluşun merkez bürosuna yazılı bir ihbarda bulunmak suretiyle istediği zaman Kuruldan çekilebilir. Kuruluş, bu Sözleşmenin koruyucusu olarak Bankayı böyle bir ihbar alındığından haberdar edecektir. Kuruluş tarafından böyle bir ihbarın alınmasından doksan gün sonra çekilme başvurusu yürürlüğe girecektir. Üye ihbarı, yürürlüğe girmediği sürece iptal edilebilir.

#### **Madde : 52 Üyeliği Askıya Alma**

(a) Bir üye eğer bu Sözleşmedeki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmekte başarısızlığa uğrarsa Konsey, toplam oy gücünün çoğunluğuna sahip üyelerinin salt çoğunluğuyla o üyenin üyeliğini askıya alabilir.

(b) Üyeliği askıdayken bir üye çekilme hakkı ve bu kısım ile IX'uncu kısımda sağlanan diğer haklar haricinde, bu (Sözleşme) ile sağlanan hiçbir hakka sahip olmayacak ama bütün yükümlülükleri devam edecektir.

(c) Bu anlaşmanın III üncü Kısım veya Bk : I'ine göre tesis edilecek bir garanti veya mükerrer sigortalamaya uygunluğunun belirlenmesi amacıyla, üyeliği askıya alınan bir üye, Kuruluşun üyesi olarak kabul edilmeyecektir.

(d) Konsey, askıya alınma dönemini uzatmaya veya üyeliği iade etmeye karar vermedikçe, askıya alınan üye askıya alınma tarihinden bir yıl sonra kendiliğinden üyelikten düşecektir.

#### **Madde : 53 Üyeliği Sona Eren Devletlerin Hak ve Vecibeleri**

(a) Bir Devletin üyeliği sona erdiğinde bu Sözleşme çerçevesinde üyeliği sona ermeden önce yürürlüğe girecek tüm yükümlülüklerinden, ihtiyatî yükümlülükleri de dahil olmak üzere sorumlu olmaya devam edecektir.

(b) Yukarıdaki (a) Bölümünün hükümleri saklı kalmak kaydıyla Kuruluş, bu tür Devletlerle karşılıklı hak ve yükümlülüklerin tespiti için bir anlaşmaya varacaktır. Bu tür bir anlaşma Kurulca onaylanacaktır.

#### **Madde : 54 Faaliyetlerin Askıya Alınması**

(a) Kurul, gerekli olduğuna inandığı takdirde yeni garantiler tesisini belirli bir süre için askıya alabilir.

(b) Acil bir durumda, Kuruluşun ve üçüncü şahısların çıkarlarının korunması için gerekli düzenlemelerin yapılması kaydıyla Kurul, Kuruluşun bütün eylemlerini bu acil durumun devam ettiği süreyi aşmayacak bir dönem için askıya alabilir.

(c) Faaliyetleri askıya alma kararı, Sözleşmeye göre üyelerin yükümlülüklerini veya Kuruluşun garanti yada mükerrer sigorta poliçesi sahipleri veya üçüncü şahıslara karşı yükümlülüklerini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.



Madde : 55 Tasfiye

(a) Konsey, özel çoğunlukla Kuruluşun faaliyetlerini durdurma ve tasfiye kararı verebilir. Bunun üzerine Kuruluş, aktiflerin düzenli olarak paraya çevrilmesi, korunması ve muhafaza edilmesi ve borçların ödenmesi haricinde bütün faaliyetlerini derhal tatil edecektir. Malvarlığının nihai tespiti ve dağıtımına kadar Kuruluş varlığını sürdürecektir ve üyelerin bu Sözleşmeden doğan bütün hak ve yükümlülükleri zarar görmeden devam edecektir.

(b) Garanti sahipleri veya diğer kreditelere karşı bütün borçlar ödenene veya tedarik edilene ve Konsey böyle bir dağıtımı yapmayı kabul edene kadar, üyelere hiçbir aktifin dağıtımı yapılmayacaktır.

(c) Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde Kuruluş, her üyenin taahhüt edilmiş sermaye içindeki hissesine göre üyelerine bakiye malvarlığını dağıtacaktır. Kuruluş, bu Sözleşmenin Ek : I'inde anılan Kefalet Vakfı Fonu'nun tüm bakiye malvarlığını da kefil olan ülkelere toplam kefil olunmuş yatırımlar için her bir üye tarafından kefil olunan yatırımlar oranında dağıtacaktır. Her bir üye Kuruluş tarafından kendisine yöneltilen tüm bakiye alacak isteklerini çözülmedikçe, Kuruluş veya Kefalet Vakfı Fonu'ndan kendi hissesine düşen malvarlığına hak kazanamayacaktır. Malvarlığının her türlü dağıtımı, Konseyin karar vereceği zamanlarda ve adil ve tarafsız saydığı bir biçimde yapılacaktır.

**Kısım IX - Anlaşmazlıkların Çözülmesi**

**MADDE : 56 Sözleşmenin Yorumlanması ve Uygulanması**

(a) Bu Sözleşmenin Kuruluşun herhangi bir üyesi ve Kuruluş arasında veya üyeler arasında yorumlanması veya uygulanmasından doğan her sorun bir karara varması için Kurula getirilecektir. Sorundan özellikle etkilenmiş olan ve Kurulda bir vatandaşı ile temsil edilmeyen her üye, bu sorunun ele alınacağı her Kurul toplantısına bir temsilci gönderebilir.

(b) Yukarıda, (a) Bölümüne göre Kurulun karar verdiği ve durumda her üye bu sorunun, kararı bağlayıcı nitelikte olan Konseye gönderilmesini isteyebilir. Konseye yapılan başvurunun sonuçlanmasını beklerken Kuruluş, gerekli gördüğü takdirde, Kurulun kararına göre hareket edebilir.

**Madde : 57 Kuruluş ve Üyeler Arasındaki Anlaşmazlıklar**

(a) 56 ncı Maddenin ve bu Maddenin (b) bölümünün hükümleri saklı kalmak kaydıyla Kuruluş ile bir üye veya üyenin kuruluşu arasında ve Kuruluş ile üyelikten çıkmış bir ülke (veya kuruluş) arasındaki her anlaşmazlık, bu Sözleşmenin Ek : II'inde tesis edilen usule uygun olarak çözülecektir.

(b) Yatırımcının bir hâlef olarak hareket eden Kuruluşun haklarına ilişkin anlaşmazlıklar ya (i) bu Antlaşmanın Ek : II'sinde tesis edilen usule, veya (ii) Kuruluş ve ilgili üye arasındaki bu tür anlaşmazlıkların çözümlenmesinde uygulanacak alternatif yöntem yada yöntemler hakkında yürürlüğe konacak bir anlaşmaya uygun olarak çözülecektir. İkinci durumda bu Sözleşmenin II nci Eki, Kuruluş ilgili üyenin

topraklarında faaliyete geçmeden önce Kurul tarafından özel çoğunlukla tasdik edilmesi gereken böyle bir anlaşma için zemin teşkil edecektir.

Madde : 58 Garanti veya Mükerrer Sigorta Sahiplerinin Taraf Olduğu

#### Anlaşmazlıklar

Taraflar arasındaki garanti sözleşmesi veya mükerrer sigortadan doğan her ihtilaf, kesin karar için garanti sözleşmesi veya mükerrer sigorta ile tesis edilecek yada atıfta bulunulacak bu tür kurallara uygun olarak tahkim yolu ile nihai karara bağlanacaktır.

#### Kısım X - Değişiklikler

Madde : 59 Konsey Tarafından Değişiklik Yapılması

(a) Bu Sözleşme ve Ekleri, toplam oygücünün beşte dördüne sahip Governörlerin beşte üçünün oyuyla, şu koşullarla değiştirilebilir.

(i) 51 inci Maddede belirtilen Kuruldan çekilme hakkını veya 8 inci Madde nin (d) Bölümü ile sağlanan sorumluluk sınırlamasına yönelik her değişiklik bütün Governörlerin olumlu oyunu gerektirecektir; ve

(ii) Herhangi bir üyenin yüklendiği sorumluluğun artışı sonucunu doğuracak olan ve bu Sözleşmeye Ek : 1'in 1 ve 3 üncü Maddeleri ile getirilen zarar bölüşümüne ilişkin düzenlemeye yönelik her değişiklik o üyenin Governörünün olumlu oyunu gerektirecektir.

(b) Bu Sözleşmenin A ve B listeleri özel çoğunlukla Konsey tarafından değiştirilebilir.

(c) Yapılacak bir değişiklik bu Sözleşmenin Ek 1'nin herhangi bir hükmünü etkilerse, toplam oylar bu Ek'in 7 nci Maddesi uyarınca kefil üyelere ve kefilli yatırımlara evsahipliği yapan ülkelere pay edilen ek oyları da içerecektir.

Madde : 60 Usul

Bu Sözleşmeyi değiştirmek için yapılacak her teklif, isterse bir üye, Governör yada Direktörden gelsin, teklifi Kurulu getirecek olan Kurul Başkanına bildirilecektir. Eğer değişiklik Kurul tarafından tavsiye edilirse, 59 uncu Maddeye uygun olarak Konseyin tasdikine sunulacaktır. Bir değişiklik, Konsey tarafından usulüne uygun biçimde kabul edildiğinde Kuruluş, bütün üyelere gönderilecek resmi bir yazıyla bu durumu tasdik edecektir. Konsey farklı bir tarih belirlemediği takdirde bütün üyeler için değişiklikler resmi yazı tarihinden 90 gün sonra yürürlüğe girecektir.

#### Kısım XI - Son Hükümler

Madde : 61 Yürürlüğe Giriş

(a) Bu Sözleşme tüm Banka üyeleri ve İsviçre namına imzaya açılacak ve imzalanayan Devletlerin anayasal usullerine uygun olarak tasdik, kabul veya onaya tabi olacaktır.

(b) Bu Sözleşme, imza koyan Birinci Kategorideki Devletler namına ve en az beş ve ikinci Kategorideki Devletler namına en az on beş tasdik, kabul veya onay belgesi verildiği ve Madde 5'de tanımlandığı biçimiyle bu Devletlerin toplam taahhütlerinin

Kuruluşun nominal (sermayesinin en az üçte birini oluştuşması koşulunu gerçekleştigi gün) yürürlüğe girecektir.

(c) Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra tasdik, kabul veya onay belgelerini veren her Devlet için bu Sözleşme bunların verildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

(d) İmzaya açılmasından itibaren iki yıl içinde bu Sözleşme yürürlüğe girmezse, Bankanın Başkanı gelecekteki hareket biçimini belirlemek maksadıyla ilgili ülkelerle bir konferans toplayacaktır.

#### Madde : 62 Açılış Toplantısı

Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi üzerine, Bankanın Başkanı Konseyin açılış töreni toplantısı için çağrıda bulunacaktır. Bu toplantı, Kuruluşun ana bürosunda, bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren altmış gün içinde veya bunu takip eden en kısa sürede yapılacaktır.

#### Madde : 63 Antlaşmanın Korunması

Bu sözleşme tasdik, kabul veya muvafakat ve buna eklenen değişiklik belgeleri bu Sözleşme'nin koruyucusu olarak hareket edecek olan Bankaya emanet edilecektir. Bu koruyucu Sözleşme'nin tasdikli örneklerini Banka üyesi Devletlere ve İsviçre'ye gönderilecektir.

#### Madde : 64. Tescil

Koruyucu bu Sözleşmeyi Genel Kurulca benimsenen Birleşmiş Milletler Beyannamesinin 102'nci Maddesi ve buna dayalı Yönetmeliklere uygun olarak, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tescil ettirecektir.

#### Madde : 65. İhbar

Koruyucu, bütün imza koyan Devletleri ve Antlaşmanın yürürlüğe girmesi üzerine de Kuruluşu aşağıdakilerden haberdar eder :

- (a) Bu Sözleşmeye imza koyanlar,
- (b) 63'üncü Maddeye uygun olarak tasdik, kabul ve muvafakat belgelerinin verilmesi,
- (c) 61'inci Maddeye göre bu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarih,
- (d) 66'nci Maddeye göre bölgesel teşmilden istisnalar; ve
- (e) 51'inci Maddeye uygun şekilde bir üyenin Kuruluş üyeliğinden çekilmesi.

#### Madde : 66 Bölgesel Teşmil

Bu Sözleşme bir üyenin hukuk sisteminin yürürlükte olduğu bütün toprakları ve uluslararası ilişkilerinden bir üyenin sorumlu olduğu toprakları kapsayacak ancak, bu Sözleşmenin tasdiki, kabulü veya muvafakatı esnasında veya bunları takiben ilgili üye tarafından Sözleşmenin koruyucusuna yazılı ihbarname ile bildirilerek hariç tutulan bölgeler bu kurala istisna oluşturacaktır.

Madde : 67 Dönemsel İncelemeler

(a) Konsey dönemler itibariyle, Kuruluşun çalışmalarını ve varılan sonuçları Kuruluşun amaçlarına hizmet edebilme yeteneğini kuvvetlendirmede gerekli tüm değişiklikleri başlatmak için kapsamı olarak inceleyecektir.

(b) Bu tür ilk inceleme Sözleşme'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl sonra olacaktır. Bunu takibedecek incelemelerin tarihleri Konseyce belirlenecektir.

Bu Sözleşme uyarınca kendisine yüklenen fonksiyonları yerine getireceğini imzasıyla belirten Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'nın arşivlerinde korunmak üzere Seul'da bir nüsha olarak yapılmıştır.

**EK : 1**

**24'ÜNCÜ MADDEDE BELİRTİLEN KEFİLLİ YATIRIMLARIN GARANTİLERİ**

Madde : 1 Kefalet

(a) Her üye herhangi bir ulusun vatandaşı yatırımcı tarafından veya farklı ulustan yatırımcılar tarafından yapılacak bir yatırımın garantilenmesine kefil olabilir.

(b) Bu Ek'in 3'üncü Maddesindeki (b) ve (c) Bölümlerinin koşullarına bağlı olarak her kefil üye, bu Ek'in 2'nci Maddesinde anılan Kefalet Vakfı Fonu'ndan zararın karşılanamadığı zaman ve karşılanamadığı oranda, kefilli yatırım garantisi altında bulunan zararları, kendisinin kefil olduğu yatırım garantilerinin öngördüğü maksimum ihtiyatı sorumluluk miktarının bütün üyelerin kefil olduğu yatırım garantileri ile öngörülen maksimum ihtiyatı sorumluluğun toplam miktarıyla aynı oranda olmak üzere diğer kefil üyelerle paylaşacaktır.

(c) Bu Ek'te belirtilen garantilerin tesisine ilişkin kararlarında Kuruluş, kefil üyenin bu Ek'te belirtilen yükümlülüklerini yerine getirecek durumda olmasına gereken önemi verecek ve ilgili evsahibi ülkelerle ortak biçimde kefil olunan yatırımlara öncelik verecektir.

(d) Kuruluş, bu Ek'te yer alan faaliyetleri yönünden kefil üyelerle periyodik danışmalarda bulunacaktır.

Madde : 2 Kefalet Vakfı Fonu

(a) Kefilli yatırımların garantilerine ilişkin primler ve diğer gelirler, bunların yatırımından elde edilen gelirler de dahil olmak üzere Kefalet Vakfı Fonu olarak anılacak ayrı bir hesapta tutulacaklardır.

(b) Bu Ek'e göre tesis edilen garantilere ilişkin bütün idari harcamalar ve tazminat ödemeleri Kefalet Vakfı Fonu'ndan yapılacaktır.

(c) Kefalet Vakfı Fonu'nun aktifleri kefil üyelerin ortak hesabında tutulacak ve bu hesaptan idare edilecek ve Kuruluşun malvarlığından ayrı ve bağımsız tutulacaktır.

Madde : 3 Kefil Üyelere Ödeme Çağrısı

(a) Kefilli bir garanti nedeniyle doğacak bir zarar için Kuruluşca ödenecek miktarın Kefalet Vakfı Fonu malvarlığından ödenememesi halinde, Kuruluş bu Ek'in

1 inci Maddesinin (b) Bölümüne uygun olarak belirleneceği üzere her kefil üyeye bu miktarın kendi payına düşen kısmını Fon'a ödemesi çağrısında bulunacaktır.

(b) Eğer sonuçta bir üyeye yapılan toplam ödemeler kefil olduğu yatırımları karşılayan garantilerin toplam miktarını aşarsa, bu Maddenin koşullarına uygun olarak yapılacak herhangi bir miktarı ödeme çağrısı ile o üye yükümlü olmayacaktır.

(c) Bir üyenin kefil olduğu bir yatırımı karşılayan herhangi bir garantinin süresinin bitmesiyle, o üyenin yükümlülüğü bu garantiye eşdeğer miktarda azaltılacaktır, bu yükümlülük kefilli bir yatırıma ilişkin herhangi bir tazminatın Kuruluş tarafından öncelikle ödenmesi üzerine de azaltılacak ve aksi taktirde, bu ödemenin yapıldığı anda artakalan kefilli yatırımlara ilişkin bütün garantilerin bitişine kadar devam edecektir.

(d) Eğer herhangi bir kefil üye bu Maddenin hükümlerine uygun olarak yapılacak bir ödeme çağrısından yukarıdaki (b) ve (c) Bölümlerinde içerilen sınırlamalar nedeniyle sorumlu tutulmayacaksa, veya herhangi bir kefil üye bu tür bir talep nedeniyle ortaya çıkan borcun ödenmesinde temerrüte düşerse, bu miktarın ödeme yükümlülüğünü diğer kefil üyeler eşit olarak paylaşacaktır. Üyelerin bu Bölüme uygun yükümlülüğü yukarıda (b) ve (c) bölümlerinde konulan sınırlamalara tabi olacaktır.

(e) Bu Maddeye uygun olarak bir ödeme çağrısı nedeni ile bir kefil üye tarafından yapılacak her ödeme derhal ve serbestçe kullanılabilir bir para cinsinden yapılacaktır.

#### Madde : 4 Para Birimlerinin Değerleri ve Geri Ödemeler

Sermaye taahhütlerine ilişkin olarak, bu Sözleşmeye para birimlerinin ve geri ödemelerin değerlerinin biçilmesi için konan hükümler kefil olunan yatırımlar için üyelerce ödenen fonlara gerekli değişikliklerle (mutatis mutandis) uygulanacaktır.

#### Madde : 5 Mükerrer Sigortalamaya

(a) Kuruluş, bu Ek'in 1 inci Maddesinin hükümlerine göre bir üyeye, onun bir kuruluşuna, bu Sözleşmenin 20 nci Maddesinin (a) Bölümünde tanımlanan bölgesel bir Kuruluşa veya bir üye ülkedeki özel bir sigortacıya mükerrer sigorta sağlayabilir. Bu Ek'in garantilere ve bu Sözleşmenin 20 ve 21 inci Maddelerine ilişkin hükümleri bu Bölümde sağlanan mükerrer sigortalamaya gerekli değişikliklerle (mutatis mutandis) uygulanacaktır.

(b) Kuruluş, bu Ek'e göre garanti edilen yatırımlar için mükerrer sigortalamaya sağlayabilir ve bu mükerrer sigortalamanın maliyetini Kefalet Vakfı Fonu'ndan karşılayacaktır. Kuruluş, bu Ek'in 1 inci Maddesinin (b) Bölümünde anılan kefil üyelerin zararı paylaşma yükümlülüğünün, sağlanan mükerrer sigortalama nedeniyle azaltılıp azaltılmayacağına ve ne ölçüde azaltılacağına karar verebilir.

#### Madde : 6 Çalışma İlkeleri

Bu Ek'in hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Antlaşmanın III'üncü Kısımındaki garanti işlemleri ve bu Sözleşmenin IV'üncü Kısımındaki maliyete ilişkin koşullar kefilli yatırımların garantilerine gerekli değişikliklerle (mutatis mutandis) uygulanacak, ancak;

(i) bu yatırımlar, bu Ek'in İnci Maddesinin (a) Bölümünde belirtilen uygun yatırımcı veya yatırımcılar tarafından, üye ülkelerin, özellikle gelişmekte olan ülkelerin topraklarında yapılmamışsa kefil olunmaya hak kazanacaktır, ve

(ii) Kuruluş bu Ek'e göre tesis edilen her türlü garanti veya mükerrer sigortadan dolayı kendi varlıkları ile sorumlu olmayacak ve bu Ek'e uygun olarak aktedilen her garanti veya mükerrer sigorta sözleşmesi bunu açıkca belirtecektir.

**Madde : 7 Oylama**

Kefilli yatırımlara ilişkin kararlarda, her kefil üye kefilliği bazında garanti edilen veya mükerrer sigortalanan her 10.000 Özel Çekme Hakkı eşdeğeri miktar için bir ek oya sahip olacak ve kefilli bir yatırıma evsahipliği yapan her ülke, kendisi tarafından evsahipliği yapılan her kefilli yatırımın garanti veya mükerrer sigorta miktarının 10.000 Özel Çekme Hakkı eşdeğeri için bir ek oya sahip olacaktır. Bu tür ek oylar yalnızca kefilli yatırımlara ilişkin kararlarda kullanılacak ve diğer durumlarda üyelerin oycünü belirlemede hesaba katılmayacaktır.

**EK : II**

**57 NCİ MADDEYE GÖRE BİR ÜYE İLE KURULUŞ ARASINDAKİ ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ**

**Madde : 1 Ek'in Uygulanması**

Bu Sözleşmenin 57 nci Maddesinin kapsamı içindeki bütün anlaşmazlıklar bu Ek'te konulan usullere uygun olarak çözülecek ancak, Kuruluşun 57 nci maddenin (b) (ii) Bölümüne uygun biçimde bir üye ile vardığı anlaşma durumları hariç tutulacaktır.

**Madde : 2 Görüşme**

Bu Ek'in kapsamındaki bir anlaşmazlığa taraf durumunda bulunanlar uzlaştırma veya arabuluculuk aramadan önce bu tür anlaşmazlıkları görüşmelerle çözmeye çaba göstereceklerdir. Eğer taraflar görüşmelere başlama çağrısının yapılmasından itibaren yüzyirmi günlük bir süre içinde bir çözüme ulaşmayı başaramazlarsa görüşmeler bitirilmiş sayılacaktır.

**Madde : 3 Uzlaştırma**

(a) Eğer anlaşmazlık görüşme ile çözülmemişse, taraflar öncelikle karşılıklı rızalarıyla bu Maddede getirilen uzlaştırma yoluna başvurmaya karar vermedikçe, tarafların herhangibiri bu Ek'in 4'üncü Maddesinin koşullarına uygun olarak anlaşmazlığı arabulucunun iradesine bırakabilir.

(b) Uzlaştırmaya gitme mukavelesi anlaşmazlık konusunu, tarafların buna ilişkin iddialarını ve eğer varsa taraflarca üzerine anlaşılan uzlaştırıcının ismini belirtmelidir. Bir Uzlaştırıcı üzerinde anlaşma sağlanamaması halinde taraflar birlikte yatırım uyuşmazlıklarının çözümü için uluslararası merkez (bundan böyle ICSID olarak anılacaktır) Genel Sekreterinden veya Uluslararası Adalet Divanı Başkanından bir Uzlaş-

tırıcı atamasını talep edebilirler. Uzlaştırma süreci bu yöndeki anlaşmasından itibaren Joksan gün içinde bir uzlaştırıcı atanmaması halinde sona erecektir.

(c) Bu Ek'te aksi belirtilmedikçe veya taraflar arasında başka kurallar üzerinde bir ittifak sağlanmadığı sürece, uzlaştırıcı uzlaştırma usulüne yön verecek kuralları belirleyecek ve bu hususta Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesine uygun biçimde düzenlenmiş uzlaştırma kurallarınca yönlendirilecektir.

(d) Taraflar uzlaştırıcı ile iyiniyetle işbirliği yapacaklar ve özellikle görevlerinin ifasında ona yardımcı olacak bütün bilgi ve belgeleri sağlayacaklar; tavsiyelerini en ciddi biçimde değerlendireceklerdir.

(e) Taraflarca farklı kurallar üzerinde anlaşmaya varılmaması halinde, uzlaştırıcı, atanmasından itibaren yüzseksenünü aşmayan bir süre içinde çabalarının sonuçlarını ve taraflar arasındaki ihtilaf noktalarını ve bunlara ilişkin çözüm önerilerini bildiren bir raporu taraflara sunacaktır.

(f) Tarafların her biri, raporun alınmasından itibaren altmış günlük bir süre içinde, rapor hakkındaki görüşlerini karşı tarafa yazılı olarak bildirecektir.

(g) Bir uzlaştırma sürecine taraf olanlardan hiçbirisi aşağıdaki durumlar haricinde tahkim'e başvurma hakkına sahip olmayacaktır :

(i) Yukarıda (e) Bölümünde tesis edilen süre içinde rapor sunmada uzlaştırıcının başarısızlığa uğraması; veya

(ii) Tarafların, alınmasından itibaren altmış gün içinde raporda muhtevi tekliflerin tümünü kabul etmede başarısızlığa uğramaları;

(iii) rapor üzerinde bir görüş alışverişinden sonra, raporun alınmasından altmış gün içinde tarafların bütün çelişkili hususların çözümlenmesi için bir anlaşma yapmada başarısız olmaları; veya

(iv) Yukarıda (f) Bölümünde ifade edildiği gibi rapor üzerinde görüşlerini açıklamada bir tarafın başarısız olması.

(h) Taraflar arasında farklı bir anlaşma sağlanmadığı takdirde ICSID uzlaştırmasına uygulanan oranlar baz alınarak uzlaştırıcı ücretleri belirlenecektir. Bu uzlaştırma muamelesinin ücretleri ve diğer maliyetleri taraflarca eşit olarak yüklenilecektir. Tarafların her biri kendi harcamalarını karşılayacaktır.

#### Madde : 4 Tahkim

(a) Tahkim muameleleri hakemlik arayan tarafça (davacı) anlaşmazlığın karşı taraf veya taraflarına (davalı) gönderilen bir ilamla tesis edilecektir. İlam, anlaşmazlığın niteliğini, aranan çözümü ve iddia sahibince atanan hakemin ismini belirtecektir. İlamın alınmasından sonra otuz gün içinde davalı kendisince atanan hakemin ismini davacıya bildirecektir. İki taraf, iki hakemin atanma tarihinden itibaren otuz günlük süre içinde Tahkim Heyetine (Heyet) Başkanlık edecek üçüncü hakemi seçecek.

(b) Eğer ilam tarihinden itibaren altmış gün içinde Heyet teşkil edilmemiş olursa tarafların ortak talebi üzerine ICSID'in Genel Sekreterince, henüz atanmamış

bulunan Hakem veya henüz seçilmemiş bulunan Başkan atanacaktır. Eğer böyle bir ortak talep yoksa veya bu talepten itibaren otuz gün içinde Genel Sekreter atamayı gerçekleştiremezse, tarafların herhangi biri Uluslararası Adalet Divanının bu atamayı yapmasını talep edebilir.

(c) Anlaşmazlığın dinlenmesine başlandıktan sonra tarafların hiçbirinin atanan hakemi değiştirme hakkı olmayacaktır. Herhangi bir hakemin (Heyet Başkanı da dahil olmak üzere) istifası, ölümü veya ehliyetsiz hale gelmesi durumunda halefinin atanmasında takip edilen usullere uyulan bir selef atanacak ve bu selef, halefi olan hakemle aynı yetki ve sorumluluklara sahip olacaktır.

(d) Heyet, ilk defa Başkanca belirlenecek zaman ve yerde toplanacaktır. Bundan sonraki toplantıların yer ve zamanlarını Heyet belirleyecektir.

(e) Bu Ek'te aksi belirtilmedikçe veya taraflarca aksine bir anlaşma sağlanmadığı sürece, Heyet kendi usulünü belirleyecek ve bu açıdan Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları arasındaki Yatırım Anlaşmazlıklarının çözülmesi Sözleşmesine uygun biçimde uyarlanacak tahkim kurallarınca yönlendirilecektir.

(f) Heyet kendi yeterliliğinin belirleyicisi olacak ancak, anlaşmazlığın bu Ek'in 1 inci maddesine göre yapılan Sözleşmede görevlendirilen hukuk veya muhakeme organının hüküm verme yetkisinin sınırları veya 56 ncı maddeye göre kurul veya konseyin hüküm verme yetkisinin sınırları içine girdiği şeklinde Heyete itiraz edilmesi ve Heyeti bu itirazın özgün olduğuna inanması durumunda itiraz, Heyet tarafından Kurul'a veya Konseye ve görevli organa havale edilecek ve konu üzerinde Heyeti bağlayıcı bir karar alınana kadar tahkim süreci bekletilecektir.

(g) Heyet, bu Ek'in kapsamı içinde yer alacak her anlaşmazlık için, bu Sözleşmenin hükümlerine, anlaşmazlığa taraf olanlar arasındaki ilgili bir anlaşmaya, Kuruluşun tüzüklerine ve yönetmeliklerine, uluslararası hukukun uygulanabilir hükümlerine, ilgili üyenin iç hukukuna ve şayet varsa yatırım sözleşmesinin uygulanabilecek hükümlerine başvurur. Bu Sözleşmenin hükümleri saklı kalmak kaydıyla Heyet, Kuruluşun ve ilgili üyenin kabul etmeleri halinde anlaşmazlığı tam ve adil (ex aequo et bono) biçimde çözer. Heyet yasanın bir hüküm içermemesi veya belirsizliğine ilişkin bir delil getirmeyebilir.

(h) Heyet taraflara adil bir ifade imkânı verecektir. Heyetin bütün kararları çoğunluk oyuyla alınacak ve dayandıkları gerekçeleri açıklayacaktır. Heyetin kararı yazılı olacak ve en az iki hakem imzalayacak ve tarafların her birine birer örneği gönderilecektir. Karar taraflar için nihai ve bağlayıcı olacak ve bir üst makama devredilmeyecek, ilga edilmeyecek ve gözden geçirilmeyecektir.

(i) Taraflar arasında bir kararın anlamı veya kapsamına ilişkin herhangi bir anlaşmazlık çıkacak olursa taraflardan herhangi biri, kararın verilmesinden sonra altmış gün içinde kararı veren Heyet Başkanına yazıyla müracaat ederek kararın yorumlanmasını talep edebilir. Başkan, eğer mümkünse, bu talebi kararı alan Heyete sunacaktır ve müracaat yapılmasından sonra altmış gün içinde bu Heyeti toplayacaktır. Eğer bu mümkün olmazsa, yukarıdaki (a) dan (d) ye kadar olan bölümlerin



hükümleri uyarınca yeni bir Heyet teşkil edilecektir. Heyet, talep edilen yorum hakkındaki kararı beklenirken daha önce verdiği hükmün uygulanmasını askıya alabilir.

(j) Her üye bu maddeye uygun olarak verilecek her hükmü kendi mahkemesinin nihai bir yargısı imiş gibi, kendi topraklarında bağlayıcı ve uygulanabilir sayacaktır. Hükmün infazı, infazın topraklarında yapılacağı Devletin yürürlükte bulunan infaz yasalarına uygun olarak yapılacak ve infazdan muafiyete ilişkin yürürlükte bulunan yasadan zarar görmeyecektir.

(k) Taraflar aksine karar vermedikçe, hakemlere ödenecek ücretler ve karşılıklar ICSID hakemliğine uygulanabilecek oranlara göre belirlenecektir. Tarafların her biri muhakeme usullerine ilişkin giderlerini kendi karşılayacaktır. Heyetin giderleri Heyet aksine karar vermedikçe taraflarca aynı oranda üstlenilecektir. Heyetin giderlerinin bölüşümüne veya bu giderleri ödeme biçimine ilişkin sorunlar Heyetçe çözümlenecektir.

#### Madde : 5 Adli Tebligat

Bu Ek'teki usullerden herhangi biri nedeniyle yapılacak her tebligat veya ilam yazılı olacaktır. Bu tebligat Kuruluş tarafından bu Sözleşmenin 38 inci Maddesine uygun olarak ilgili üye görevlendirilen mercie ve o üye tarafından kuruluşun merkez bürosuna yapılacaktır.

**A LİSTESİ : ÜYELİK VE TAAHHÜTLER**  
**BİRİNCİ KATEGORİ**

Ülke	Hisse miktarları	Taahhüt miktarları (Milyon SDR)
Avusturalya	1713	17.13
Avusturya	775	7.75
<b>Belçika</b>	2030	20.30
Kanada	2965	29.65
<b>Danimarka</b>	718	7.18
Finlandiya	600	6.00
Fransa	4860	48.60
Almanya, Federal Cumhuriyeti	5071	50.71
İzlanda	90	0.90
İrlanda	369	3.69
İtalya	2820	28.20
Japonya	5095	50.95
Lüksemburg	116	1.16
Hollanda	2169	21.69
Yeni Zelanda	513	5.13
Norveç	699	6.99
Güney Afrika	943	9.43
İsveç	1049	10.49
İsviçre	1500	15.00
İngiltere	4860	48.60
Amerika Birleşik Devletleri	20519	205.19
	59473	594.73

3453

27 . 5 . 1988

## İKİNCİ KATEGORİ (\*)

Ülke	Hisse miktarları	Taahhüt miktarları (Milyon SDR)
Afganistan	118	1.18
Cezayir	649	6.49
Antigua ve Barbuda	50	0.50
Arjantin	1254	12.54
Bahama	100	1.00
Bahreyn	77	0.77
Bangladesh	340	3.40
Barbados	68	0.68
Belize	50	0.50
Benin	61	0.61
Butan	50	0.50
Bolivya	125	1.25
Botsvana	50	0.50
Brezilya	1479	14.79
Burkina Faso	61	0.61
Burma	178	1.78
Burundi	74	0.74
Kamerun	107	1.07
Cape Verde	50	0.50
Merkezi Afrika Cumhuriyeti	60	0.60
Cad	60	0.60
Şili	485	4.85
Çin	3138	31.38
Kolombiya	437	4.37
Kamor	50	0.50
Kongo Halk Cumhuriyeti	65	0.65
Kosta Rika	117	1.17
Kıbrıs	104	1.04
Cibuti	50	0.50
Dominik	50	0.50
Dominik Cumhuriyeti	147	1.47
Ekvator	182	1.82
Mısır Arap Cumhuriyeti	459	4.59
El Salvador	122	1.22
Ekvador Ginesi	50	0.50
Etyopya	70	0.70
Fiji	71	0.71

(\*) Bu Antlaşmanın amaçları yönünden ikinci Kategoride gösterilen ülkeler kalkınmakta olan üye ülkelerdir.

3453

27 . 5 . 1988

## İKİNCİ KATEGORİ

Ülke	Hisse miktarları	Taahhüt miktarları (Milyon SDR)
Gabon	96	0.96
Gambiya	50	0.50
Gana	245	2.45
Yunanistan	280	2.80
Grenada	50	0.50
Guatemala	140	1.40
Gine	91	0.91
Gine-Bissau	50	0.50
Guyana	84	0.84
Haiti	75	0.75
Honduras	101	1.01
Macaristan	564	5.64
Hindistan	3048	30.48
Endonezya	1049	10.49
İran İslam Cumhuriyeti	1659	16.59
Irak	350	3.50
İsrail	474	4.74
Fildişi Sahili	176	1.76
Jamaika	181	1.81
Ürdün	97	0.97
Kamboçya	93	0.93
Kenya	172	1.72
Kore	449	4.49
Kuveyt	930	9.30
Laos Halk Demokratik Cumhuriyeti	60	0.60
Lübnan	142	1.42
Lesotho	50	0.50
Liberya	84	0.84
Libya Arap Cemahiriyesi	549	5.49
Madagaskar	100	1.00
Malavi	77	0.77
Mozambik	579	5.79
Maldivler	50	0.50
Mali	81	0.81
Malta	75	0.75
Moritanya	63	0.63
Mauritius	87	0.87
Meksika	1192	11.92
Fas	348	3.48

## İKİNCİ KATEGORİ

Ülke	Hisse miktarları	Taahhüt miktarları (Milyon SDR)
Mozambik	97	0.97
Nepal	69	0.69
Nikaragua	102	1.02
Nijer	62	0.62
Nijerya	844	8.44
Umman	94	0.94
Pakistan	660	6.60
Panama	131	1.31
Papa Yeni Gine	96	0.96
Paraguay	80	0.80
Peru	733	3.73
Filipinler	484	4.84
Portekiz	382	3.82
Katar	137	1.37
Romanya	555	5.55
Ruanda	75	0.75
St. Christopher ve Nevis	50	0.50
St. Lucia	50	0.50
St. Vincent	50	0.50
Sao Tome ve Principe	50	0.50
Suudi Arabistan	3137	31.37
Senegal	145	1.45
Şeyssel	50	0.50
Sierra Leone	75	0.75
Singapur	154	1.54
Solomon Adaları	50	0.50
Somali	78	0.78
İspanya	1285	12.85
Sri Lanka	271	2.71
Sudan	206	2.06
Surinam	82	0.82
Suriye Arap Cumhuriyeti	168	1.68
İsviçre	58	0.58
Tanzanya	141	1.41
Tayland	421	4.21
Togo	77	0.77
Trinidad ve Tobago	203	2.03
Tunus	156	1.56

İKİNCİ KATEGORİ

Ülke	Hisse miktarları	Taahhüt miktarları (Milyon SDR)
Türkiye	462	4.62
Birleşik Arap Emirlikleri	372	3.72
Uganda	132	1.32
Uruguay	202	2.02
Vanuatu	50	0.50
Venezuela	1427	14.27
Vietnam	220	2.20
Batı Samoa	50	0.50
Yugoslavya	635	6.35
Yemen Arab Cumhuriyeti	67	0.67
Yemen Halk Demokratik Cumhuriyeti	115	1.15
Zaire	338	3.38
Zambiya	318	3.18
Zimbabve	236	2.36
	40527	405.27
<b>TOPLAM</b>	<b>100.000</b>	<b>1.000.00</b>

## B LİSTESİ

### DİREKTÖRLERİN SEÇİMİ

1. Herbirinin sadece bir kişiyi gösterebilmesi koşuluyla Direktörlük görevine Guvernörler aday gösterecektir.

2. Direktörlerin seçimi Guvernörler tarafından gizli oy usulüyle yapılacaktır.

3. Direktörlerin seçimi için oy verilirken, her Guvernör temsil ettiği üyenin 40'ıncı Maddenin (a) Bölümüne uygun olarak vermeye yetkili olduğu oyların tamamını aynı adaya verecektir.

3. Direktörlerin dörtte biri, herbiri en büyük hisse miktarlarına sahip üyelerin Guvernörlerince olmak üzere, ayrıca seçileceklerdir. Eğer Direktörlerin toplam sayısı dörtle bölünemezse, bu şekilde seçilen direktörlerin sayısı bundan sonra gelen dörtle bölünebilen ilk daha küçük sayı olacaktır.

5. Geri Kalan Direktörler bu listenin 6'dan 11'e kadar olan paragraflarının hükümlerine uygun olarak diğer Guvernörlerce seçilecektir.

6. Eğer gösterilen adayların sayısı geri kalan seçilecek Direktörlerin sayısına eşit olursa, bütün adaylar ilk oylamada seçilecek ancak, herhalde bir aday veya adaylar seçim için Konseyce belirlenen toplam oyların maksimum oranından fazla oy alırlarsa Konseyce belirlenen toplam oyların minimum oranından az oy alan aday veya adaylar seçilmeyecektir.

7. Gösterilen adayların sayısı seçilecek olan diğer Direktörlerin sayısını aşarsa en fazla oyu alacak adaylar, toplam oyların Konseyce belirlenecek minimum oranından az oy alan adaylar hariç tutulmak üzere seçilmiş sayılacaklardır.

8. Eğer bu şekilde geri kalan Direktörlerin tamamı ilk oylamada seçilmezse, ikinci bir oylama yapılacaktır. İlk oylamada seçilmemiş aday veya adaylar yeniden seçilmek için uygun kabul edileceklerdir.

9. İkinci oylamada, oy verme hakkı:

(i) İlk oylamada seçilmemiş bir adaya oy kullanmış Guvernörlere

(ii) Oyları hesaba katılmadan önce konseyce kararlaştırılmış toplam oyların maksimum oranını aşıran seçilmiş bulunan bir adaya ilk oylamada oy kullanan Guvernörlere tanınacaktır.

10. Bir adayın ne zaman maksimum orandan daha fazla oy aldığını belirlemek için önce o aday için en fazla oy kullanan Guvernörden başlanarak, daha sonra en fazla oy kullanan Guvernörlerin oyları ile devam edilerek bu orana varılıncaya kadar sayılacaktır.

11. İkinci oylamadan sonra geri kalan tüm Direktörler seçilmemiş olursa, geri kalan Direktörlerin tamamı seçilene kadar daha sonra yapılacak oylamalarda aynı kurallar geçerli olacaktır. Ancak geride seçilecek tek bir Direktör kaldığında seçim, bakiye oyların basit çoğunluğuyla yapılacak ve Direktör bu tür oyların tümüyle seçilmiş sayılacaktır.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
10	63	270
11	69	165
12	72	56:57,64,164:169

I - Gerekçeli 61 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 72 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/431.